

Aftale om indfødsret

Det aftales mellem regeringspartiet Socialdemokratiet samt Venstre, Det Konservative Folkeparti og Liberal Alliance, at der fastlægges følgende generelle retningslinjer for udlændinge- og integrationsministerens udarbejdelse af lovforslag om indfødsrets meddelelse (naturalisation). Retningslinjerne offentliggøres.

Hvis en aftalepart skulle ønske at ændre aftalen, meddeles dette forudgående i aftalekredsen.

Tildeling af dansk statsborgerskab er ikke en ret. Dansk statsborgerskab er noget, som man skal gøre sig fortjent til. Aftaleparterne finder derfor helt grundlæggende, at tildeling af dansk statsborgerskab til udlændinge er en stor tillidsklæring fra det danske samfund. Tildelingen af statsborgerskab bør derfor ske under hensyntagen til sammenhængskraften i Danmark og på baggrund af strenge krav og dermed være forbeholdt de personer, som har valgt Danmark og grundlæggende danske værdier og retsprincipper til, lært dansk, ikke har begået kriminalitet og som har integreret sig i og ønsker at være en aktiv del af det danske samfund. Indfødsretsreglerne kan således virke som et incitament til og en belønning for at integrere sig i det danske samfund.

Aftalen skal sikre, at kravene til udlændinge, der ønsker dansk statsborgerskab, afspejler dette.

Vandelskravet

Det er for det første af væsentlig betydning, at ansøgere om dansk indfødsret ikke har begået alvorlig kriminalitet.

En ansøger, der er idømt betinget eller ubetinget fængsel, skal derfor fremover udelukkes fra at blive dansk statsborger.

Aftalekredsen anerkender i den forbindelse, at enhver ansøger har mulighed for at få forelagt sin sag for Folketingets Indfødsretsudvalg med henblik på dispensation fra en eller flere betingelser, hvis et medlem af udvalget anmoder om det. Der er enighed i aftalekredsen om, at aftalekredsens tilgang i udvalget til eventuel dispensation for vandelskravet for ansøgere, der er idømt betinget eller ubetinget fængsel, vil være, at dispensation tidligst kan komme på tale efter udløbet af den karenperiode, der gælder efter den tidligere aftale om indfødsret fra 2018. Dispensation fra vandelskravet forudsætter i alle tilfælde, at et flertal i udvalget er indstillet på at meddele dispensation. Om det er tilfældet vil bero på en konkret og individuel vurdering af den enkelte ansøger.

Vandelskravet skærpes endvidere således, at karenstiden for ansøgere, der flere gange begår karensgivende strafbare forhold, fremover forlænges med, hvad der svarer til karenstiden for hvert enkelt gentagelsestilfælde – uanset om der er tale om ligeartet kriminalitet eller ej. Hastighedsovertrædelser er dog ikke omfattet af denne skærpelse.

Endelig skærpes vandelskravet for personer, der har fået bøder for negativ social kontrol, overtrædelse af udlændingeloven eller for socialt bedrageri, således at bøder på 3.000 kr. og derover udløser en karenperiode på 6 år.

Aftalepartierne er enige om at ændre karensberegningen for bødestraffe, således at karenstiden fremover beregnes fra afgørelsesdatoen og ikke som i dag allerede fra gerningstidspunktet.

Det er efter aftaleparternes opfattelse vigtigt, at der i sagsbehandlingen er adgang til alle oplysninger om strafbare forhold, som er omfattet af karens- og udelukkelsesreglerne i cirkulæreskrivelsen om naturalisation, således at reglerne kan håndhæves effektivt, og at aftaleparterne derfor lægger vægt på, at regeringen fortsat har fokus på snarest muligt at løse udfordringerne i samspillet mellem reglerne om registrering og sletning af oplysninger i Kriminalregisteret og reglerne om karens eller udelukkelse i cirkulæreskrivelsen om naturalisation.

Aftaleparterne holdes med jævne mellemrum orienteret om fremdriften i arbejdet med at løse udfordringerne med den indbyrdes uoverensstemmende systematik. Regeringen bestræber sig på at kunne præsentere en løsning på udfordringen inden udgangen af 2021.

Frakendelse

Aftaleparterne er endvidere enige om at undersøge, hvorvidt området for frakendelse af dansk statsborgerskab på grund af kriminalitet kan udvides.

Aftaleparterne noterer sig i den forbindelse, at regeringen har planer om at fremsætte et lovforslag om frakendelse af statsborgerskab for visse former for bandekriminalitet, som er til alvorlig skade for statens vitale interesser.

Der er på den baggrund enighed mellem aftaleparterne om, at det giver anledning til ligeledes at undersøge, om der er et videre råderum inden for Danmarks internationale forpligtelser til at udvide muligheden for frakendelse af statsborgerskab til også at omfatte andre former for kriminalitet, som er til alvorlig skade for statens vitale interesser.

Der er tillige enighed mellem aftaleparterne om, at det skal undersøges, om der er mulighed for at stramme reglerne for frakendelse ved en ændring af formuleringen i indfødsretslovens § 8 A og § 8 B, stk. 1-3 fra "kan" til "skal", således at der fremadrettet skal ske frakendelse efter indfødsretslovens § 8A og § 8 B, stk. 1-3, medmindre dette vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser.

Det aftales, at regeringen inddrager aftaleparterne i undersøgelserne og udmøntningen heraf, idet aftaleparterne er enige om at eventuelle muligheder for – inden for Danmarks internationale forpligtelser – at udvide adgangen for fratagelse af statsborgerskab bør udnyttes fuldt ud, således at det sikres, at der sker frakendelse i videst muligt omfang.

Indfødsretsprøve

Aftaleparterne er enige om, at det er af væsentlig betydning, at en ansøger har taget en række danske værdier til sig. Derfor ændres Indfødsretsprøven af 2015 således, at der fremover vil blive indarbejdet 5 ekstra spørgsmål om danske værdier i prøven. Herved stiger andelen af uforberedte spørgsmål i indfødsretsprøven fra 5 til 10 spørgsmål. Spørgsmålene om danske værdier kan omhandle eksempelvis ytringsfrihed, ligestilling, forholdet mellem religion og lovgivning mv. Det er et krav for at bestå, at man har minimum 4 ud af 5 rigtige af disse spørgsmål om danske værdier.

Opholdskrav

Det er vigtigt for aftaleparterne, at en ansøger har opnået en tilstrækkelig tilknytning til det danske samfund. Der er derfor enighed om, at der ved siden af det gældende opholdskrav indføres en betingelse om, at almindelige ansøgere om dansk statsborgerskab skal have haft tidsubegrænset opholdstilladelse i 2 år, mens der for flygtninge, personer, der må sidestilles hermed, og statsløse personer indføres et krav om 1 års

tidsubegrænset opholdstilladelse ved udgangen af den måned, hvor det pågældende lovforslag om indfødsrets meddelelse forventes vedtaget.

Beskæftigelse

Det er endvidere af betydning for aftaleparterne, at ansøgere om dansk indfødsret bidrager aktivt til det danske samfund. Der er derfor enighed om at indføre et krav om, at en ansøger som udgangspunkt skal have været i ordinær fuldtidsbeskæftigelse eller have udøvet selvstændig erhvervsvirksomhed i mindst 3 år og 6 måneder inden for de sidste 4 år forud for tidspunktet for fremsættelse af et lovforslag om indfødsrets meddelelse. Endvidere er der enighed om, at ansøgeren skal være tilknyttet arbejdsmarkedet (i beskæftigelse) på tidspunktet for fremsættelse af et lovforslag om indfødsrets meddelelse.

Gæld

Endvidere er aftaleparterne blevet enige om, at kravet, om at en ansøger ikke må have forfalden gæld til offentlige, udvides til at omfatte flere typer af forfalden gæld, således at også forfalden SU-lån, bøder til politi og offerbidrag, retsafgift, gebyrer og omkostninger i retssager og fogedsager samt visse kontrolafgifter til trafikskoler vil være til hinder for at blive dansk statsborger. Aftalepartierne er i den forbindelse enige om, at der indføres en bagatelgrænse, således at forfaldne kontrolafgifter til trafikskoler på mindre end 3.000 kr. ikke vil være omfattet af bestemmelsen.

Selvforsørgelse

Aftaleparterne er enige om at skærpe betingelserne for ansøgere, der kan blive optaget på lovforslag om indfødsrets meddelelse ved bevis for at have bestået Prøve i Dansk 2 eller en af de i bilag 3.b angivne prøver (frisørreglen), således at de fremadrettet ikke må have modtaget hjælp fra det offentlige i en periode på sammenlagt mere end 3 måneder – mod i dag 6 måneder – i de seneste 9 år.

Grundlovsceremoni

Erhvervelse af dansk statsborgerskab er noget ganske særligt. Tildeling af dansk statsborgerskab skal derfor fortsat betinges af deltagelse i en ceremoni. Fremover skal ansøgeren alene have mulighed for at deltage i en ceremoni i bopælskommunen, og ansøgeren skal give hånd til borgmesteren eller en rådmand i stedet for en repræsentant for kommunalbestyrelsen. Aftaleparterne noterer sig i den forbindelse, at regeringen vil fremsætte lovforslag om ændring af indfødsretsloven samt udstede en ny bekendtgørelse om kommunalbestyrelsernes afholdelse af grundlovsceremonier.

Sydslesvig

Det danske mindretal i Sydslesvig er historisk set en del af Danmark. Det skal derfor være muligt for dansksindede syd for grænsen, som har et stærkt tilknytningsforhold til Danmark, at opnå dansk statsborgerskab. Der er derfor enighed om at ændre på kravet om dokumentation for tilknytning til danske forhold under ophold i Sydslesvig som voksen, så kravet kun stilles ved ophold i Sydslesvig udover 5 år efter endt skolegang.

Endvidere er der enighed om en praksisændring, således at den geografiske afgrænsning af Sydslesvig udvides til at omfatte hele Kiel Kommune.

Endelig skal det fremover være muligt for børn af dansksindede sydslesvigere med bopæl i Sydslesvig at opnå dansk statsborgerskab som biperson sammen med en forælder, hvis det kan dokumenteres, at barnet har gået i dansk skole eller daginstitution i Sydslesvig i et år. Det bemærkes, at hvis barnet er blevet holdt hjemme

i institutionsalderen, anses kravet for at være opfyldt. Regeringen vil derfor som opfølgning til aftalen fremsætte forslag om ændring af indfødsretsloven.

Nordiske statsborgere

Der er med de gældende regler to adgange for nordiske statsborgere til at erklære sig danske. Den ene adgang til at erklære sig dansk gælder også nordiske statsborgere, som har opnået deres nordiske statsborgerskab ved naturalisation. Aftaleparterne er enige om at afskaffe denne lempelige erklæringsadgang for blandt andet naturaliserede nordiske statsborgere mellem 18 og 23 år. Regeringen vil som opfølgning på aftalen i det kommende folketingsår fremsætte forslag om ændring af indfødsretsloven med henblik på afskaffelse af erklæringsadgangen for nordiske statsborgere mellem 18 og 23 år.

Midlertidighed

Med aftalen forpligter regeringen sig til inden sommerferien at indkalde til drøftelser om, hvordan myndighedernes inddragelsesindsats kan tilrettelægges, så det så vidt muligt sikres, at midlertidig beskyttelse ikke udvikler sig til "de facto permanent ophold".

Bevissager

Der er endelig enighed mellem aftaleparterne, om at det skal undersøges, hvordan dokumentationskravet i ansøgningssager om bevis for og/eller bevarelse af dansk indfødsret kan gøres mere smidigt med henblik på, at aftalepartierne kan have en drøftelse heraf senest i 4. kvartal 2021.

Individuelle samtaler

Aftaleparterne er enige om, at Udlændinge- og Integrationsministeriet – inden for rammerne af grundloven og med inspiration fra blandt andet Østrig og Schweiz – inden for et år skal udarbejde en redegørelse om, hvordan en ordning med individuelle samtaler og evt. individuel behandling af ansøgninger i Folketingets Indfødsretsudvalg kan indgå i processen ved ansøgning om dansk statsborgerskab med henblik på aftalekredsens videre drøftelser herom.

Lovforslag om indfødsrets meddelelse

Regeringen forpligter sig med aftalen til i fremtidige lovforslag om indfødsrets meddelelse på baggrund af ansøgernes statsborgerskab at anføre ansøgerne i områdegrupperne nordiske lande, andre vestlige lande, MENAP-lande samt Tyrkiet og andre ikke-vestlige lande.

Revisionsbestemmelse

Med henblik på løbende at følge udviklingen i antallet af ansøgninger om dansk statsborgerskab vil regeringen årligt i løbet af første kvartal orientere aftaleparterne om udviklingen i antallet af ansøgninger i det netop afsluttede kalenderår.

Hvis der i den forbindelse ses en kraftig stigning i antallet af ansøgninger fra statsborgere fra lande uden for Europa på 25% sammenlignet med gennemsnittet i de fire foregående år, forpligter regeringen sig til at indkalde aftalekredsen til politiske forhandlinger. Aftaleparterne vil i den forbindelse kunne foreslå tiltag med henblik på at imødegå stigningen – f.eks. indførelse af et loft over tildeling af statsborgerskaber, et moratorium eller lignende.

Økonomiske konsekvenser

De forventede øgede udgifter som følge af aftalen skal finansieres ved forhøjelse af gebyret i forbindelse med indgivelsen af en ansøgning om indfødsret ved naturalisation. Forhøjelsen af gebyret vil således afspejle de forventede merudgifter, der følger af aftalen og vil derfor ikke være en skatte- eller afgiftsstigning.

Ikrafttrædelse og overgangsordning

Aftaleparterne er enige om, at aftalen skal træde i kraft med en overgangsordning med afsæt i den aktuelle sagsbehandlingstid.

Dog således, at det skærpede vandelskrav for ansøgere, der er idømt en betinget eller ubetinget fængselsstraf, skal gælde allerede fra førstkommende lovforslag om indfødsrets meddelelse, der forventes fremsat den 29. april 2021, uanset tidspunktet for ansøgningens indgivelse.

Endvidere vil ændringen for så vidt angår indfødsretsprøven ikke gælde for førstkommende indfødsretsprøve i juni 2021.